

SEPAROVANÝ ZBER

ELEKTRONICKÝ ŠROT Čo to je?	Chladničky, práčky, sporáky, vysávače, rozhlasové a televízne prijímače, mikrovlnné rúry, el. ventilátory, kávovary, fritézy, fény, mlynčeky, videorekordéry, hriankovače, mobily, telefóny, počítače, holiace strojčeky, žehličky, vrtačky, elektr. vláčiky a pod. Odpad musí obsahovať všetky súčiastky a káble!
Čo v ňom nemôže byť?	Sklo, biologicky rozložiteľný odpad, priemyselný olej, kyseliny, lúhy a iné škodlivé látky a plasty s obsahom škodlivín
V čom ho mám odovzdať?	2x ročne vyložiť pred rodinné domy, zber organizovaný obecným úradom.
PLASTY Čo to je?	Plastové obaly z nápojov a iných potravín, z kozmetiky, z čistiacich prostriedkov, plastové vrecia, obalové fólie, nápojové kelímky, prepravky, rôzne úlomky plastov z domácnosti a pod.
Čo v ňom nemôže byť?	Sklo, biologicky rozložiteľný odpad, priemyselný olej, kyseliny, lúhy a iné škodlivé látky a plasty s obsahom škodlivín
V čom ho mám odovzdať?	V plastových vreciach v domácnostiach, vývoz 1x mesačne od rodinných domov.
PAPIER Čo to je?	Staré noviny a časopisy, kartónové krabice, papierové vrecia, vlnitá lepenka nezhodnotená vlhkosťou
Čo v ňom nemôže byť?	Kovy, sklo, stavebný odpad, biologicky rozložiteľný odpad, priemyselný olej, kyseliny, lúhy a iné škodlivé látky Odpad nesmie byť znehodnotený vlhkosťou
V čom ho mám odovzdať?	2x ročne vyložiť pred rodinné domy, zber organizovaný obecným úradom.
SKLO Čo to je?	Prázdne sklenené fľaše a úlomky skla rôznej farby
Čo v ňom nemôže byť?	Zbytky stravy, priemyselný olej, kyseliny, lúhy a iné škodlivé látky, lepené sklo, ploché sklo s drôtenou vložkou, železná ruda, žiaruvzdorný materiál, uhlie a uhoľný prach, kamienky, olovnaté sklo, varné sklo (simax), televízne obrazovky
V čom ho mám odovzdať?	Odber v kontajneroch, rozmiestnených po obci, vývoz 1x mesačne.
TETRAPACK Čo to je?	Papierové obaly z mliečnych výrobkov (mlieko, smotana), džúsov nesýtených nápojov
Čo v ňom nemôže byť?	Silne znečistené obaly
V čom ho mám odovzdať?	a) v plastových vreciach v domácnostiach spolu s plastom, odber od rodinných domov b) prostredníctvom ZŠ – ekologický krúžok
KOVOVÉ OBALY Čo to je?	Kovové obaly s obsahom hliníka z nápojov (pivo, nealko nápoje), iné obaly ako s obsahom hliníka (konzervy z potravín)
Čo v ňom nemôže byť?	Silno znečistené obaly, obaly z chemických látok (farby, riedidlá)
V čom ho mám odovzdať?	a) v plastových vreciach spolu s plastom a tetrapackom b) prostredníctvom ZŠ – ekologický krúžok
<p>NEDODRŽIAVANIE TÝCHTO ZÁSAD ZNEHODNOTÍ ÚSILIE TÝCH, KTORÝM ŽIVOTNÉ PROSTREDIE NIE JE LAHOSTAJNÉ.</p> <p>Veríme, že dodržiavanie zásad vám nepridá prácu, ale ušetrí finančné prostriedky na likvidáciu ostatného domového odpadu.</p> <p>V zvýšenej miere prispeje k zlepšeniu ochrany životného prostredia.</p>	

**BÝVATE V RODINNOM DOME, MÁTE ZÁHRADKU?
 CHCELI BY STE SI ZNÍŽIŤ MNOŽSTVO ODPADU, KTORÝ VYHADZUJETE DO KONTAJNERA,
 ZÍSKAŤ KVALITNÉ HNOJIVO A POMÔČŤ TAK PRÍRODE?
 PONÚKAME VÁM JEDINEČNÝ, JEDNODUCHÝ A OVERENÝ SPÔSOB, AKO TO UROBIŤ.**

Bioodpad vhodný na kompostovanie tvorí 30 až 45 % z celkového množstva odpadu.

Konečný produkt kompost môže byť použitý pri pestovaní rastlín ako humusové hnojivo vracajúce do pôdy výživné látky, ktoré sme z nej predtým pri pestovaní odobrali.

Čo sa dá kompostovať?

V podstate je možné kompostovať všetky netoxické organické materiály, ktoré vznikajú v domácnosti a v záhrade. Pri domácom kompostovaní môžu byť problémové len materiály, ktoré sú čerstvo chemicky ošetrované a potraviny živočíšneho pôvodu. Zvyšky varených jedál a potraviny dávajte do kompostu radšej iba v malých množstvách, pretože lákajú rôzne zvieratá, skoro podliehajú skazeniu a potom nepríjemne zapáchajú. To je možné odstrániť zmiešaním s väčším množstvom suchého, savého materiálu. **Ideálna je mnohoraká zmes najrozličnejších materiálov, ktorú je potrebné vhodne upraviť (podrviť, posekať, zvlhčiť, atď.) a dobre premiešať.**

Materiál vhodný na kopostovanie		
Odpad z kuchyne	Odpad zo záhrad	Iný organický odpad
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny • zvyšky jedál • potraviny • čaj, kávový výluh • potravinami znečistený papier 	<ul style="list-style-type: none"> • kvety • pokosená tráva • konáre, lístie • zhnité ovocie • vypletá burina • zemina 	<ul style="list-style-type: none"> • popol z dreva • hobliny • drevené piliny • hnoj a trus • vlasy, perie • papierové obrúsky a servítky

Materiál nevhodný na kopostovanie		
Druhotné suroviny	Problémové látky	Iné
<ul style="list-style-type: none"> • kovy • plasty • sklo • textil • papier 	<ul style="list-style-type: none"> • farby • staré lieky • staré oleje • batérie • chemické prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> • prach zo smetí a vysávania • časti rastlín napadnuté chorobami • kosti a mäso • mliečne výrobky

Kompost si môžeme založiť na ktoromkoľvek mieste záhrady. Je však vhodné dodržať niektoré **zásady a odporúčania**:

- je vhodné **zabezpečiť kontakt so zemou**, aby bol možný prístup pôdných organizmov (dážďovky, roztoče, mikroorganizmy), ktoré pomáhajú pri rozklade organických materiálov,
- **donášková vzdialenosť** by nemala byť veľmi veľká,
- okolo kompostoviska by mal byť **dostatočný priestor** na manipuláciu s náradím (napr. s fúrikom),
- odporúča sa **spevnený podklad** pracovného miesta (nie kopostoviska), ktorý zabezpečí pohodlný prístup aj pri dlhodobejšom daždi,
- kompostovisko by nemalo byť vystavené priamemu slnku, silnému vetru (aby sa kompost nevysušoval) ani dážďu (prílišné zamokrenie). Preto je vhodné ho **umiestniť do polotieňa** (skupina stromov, živý plot a pod.) **a prikrýť ho proti dažďu** (geotextiliou, strieškou, celtou a pod.).
- aby z rôznych dôvodov neprekážal susedom (pri správnom kompostovaní je táto obava zbytočná).

Základnou formou je kompostovanie **v kope (hrobli)**. Stačí materiál vhodne upraviť a navrstviť do požadovaného tvaru. Tento spôsob sa používa hlavne tam, kde je dostatok priestoru.

Druhým spôsobom je kompostovanie **v zásobníkoch**. Tie môžu byť z rôznych materiálov (drevo, plast, pletivo, kov, betón kameň alebo ich kombinácie). Najlacnejší a najúčelnejší býva spravidla drevený zásobník, ktorý pri troške šikvosti môže byť aj pekný.

Kompostovacie zásobníky si môžeme vyrobiť aj z odpadových materiálov (drevené a plastové palety, staré sudy, a pod.).

Pravidlá správneho kopostovania

- Ak sme sa už rozhodli pre spôsob, akým budeme kompostovať (hrobľa, zásobník), začnime so zberom organického materiálu. Dno kompostovacej kopy vysypeme **hrubším materiálom** (posekané drevo, konáre), aby sme zabezpečili cirkuláciu vzduchu a odtok nadbytočnej vody.
- Kompostujeme iba upravené (posekané, drvené, naľamané) materiály.
- Nazbierané materiály **neukladáme do kompostoviska vo vrstvách**, ale ich navzájom zmiešavame. Platí, že **dušikaté látky** (hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský bioodpad, pozberové zvyšky zo záhrady...), ktoré sú väčšinou mäkké, šťavnaté a zelené, **musíme zmiešavať s uhlíkatými** (drevná štiepka, piliny, hoblíny, lístie, slama, papier ...), ktoré sú zväčša tvrdé, hnedé, suché a savé.
- Je vhodné si na tento účel **predbežne uskladniť materiály**, ako je slama, lístie, drevná štiepka (uhlíkaté suroviny), pretože tie vznikajú iba sezónne, ale potrebujeme ich počas celého roka.
- Počas celého procesu **kontrolujeme vlhkosť kompostu**. Ak stlačíme dobre premiešaný materiál v dlani, nemala by nám spomedzi prstov vytekať voda (max. 2-3 kvapky). Keď dlaň otvoríme, materiál by mal zostať stlačený (nemal by sa rozsypať). Podľa potreby kompost dovhčíme alebo pridáme suchý, savý materiál.
- Kompostovací proces je založený na aktivite mikroorganizmov a pôdných živočíchov, ktoré k svojmu životu **potrebujú kyslík**. Preto musíme zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu. To zabezpečíme vytvorením dostatočného množstva otvorov na zásobníku a minimálne 1-2x ročne prekopávaním (prehadzovaním) kompostu (pri veľkom poklese objemu zakládky). Prekopávanie výrazne uhláďuje rozklad.
- Ak sme dobre založili kompostovacu zakládku, mala by nám do **1-3 dní vystúpiť teplota na 40 až 60 °C**. **Táto teplota sa môže v komposte udržať niekoľko dní až týždňov**. **Pri poklese teploty je vhodné kompost prekopáť, čím hznovu naštartujeme proces rozkladu**.
- Kompostovaný materiál je vhodné **premiešavať malým množstvom zeminou** (nie je to však nevyhnutné). Jej podiel v základke by nemal byť väčší ako 10%. Zemina obsahuje množstvo mikroorganizmov, ktoré napomáhajú rozkladným procesom, dokáže viazať vlhkosť a pomaly ju uvoľňovať do okolia, napomáha pri vzniku stabilnej drobavito-zemitej štruktúry a výrazne dokáže viazať zápach.
- Približne po 6-12 mesiacoch je kompost **vyzretý**.
- Po vyzretí je potrebné kompost preosiať a nespracované časti **vložiť do novej kopy**.

